

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Panevėžio departamento specialistai primena, kad pavasaris – tinkamas metas išsitišti šulinio vandenį. Po pavasario polaidžio vanduo gali patekti į šachtinius šulinius, dėl to gali pasikeisti maistui naudojamo vandens sauga ir kokybė. Gerti ir naudoti maisto gaminimui šulinio vandenį galima tik įsitikinus, ar jame esančių komponentų kiekiai neviršija Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ nustatytų reikalavimų.

Nėščiosioms ir kūdikiams iki 6 mėn. amžiaus cheminis šulinio vandens tyrimas atliekamas nemokamai

Panevėžio departamentas, gavęs pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos pranešimą apie nėščiąją ar kūdikį iki 6 mėn. amžiaus, kurių maistui naudojamas šachtinio šulinio vanduo, nurodytų asmenų nuolatinėje gyvenamojoje vietoje organizuoja šachtinio šulinio vandens cheminį tyrimą azoto grupės junginių – nitritų ir nitratų – kiekiui nustatyti. Minėtai asmenų grupei cheminis šulinio vandens tyrimas atliekamas nemokamai.

Biržų rajone - daugiausiai chemiškai užteršti šuliniai

2016 metais Panevėžio regione buvo ištirti 235 šachtiniai šuliniai, kurių vandenį naudoja nėščiosios ir kūdikiams iki 6 mėn. amžiaus. Praėjusiais metais 36 proc. (92 vandens mėginiai) neatitiko HN 24:2003 nustatytų reikalavimų. Daugiausiai chemiškai užteršti šuliniai buvo Biržų ir Kupiškio rajonuose (atitinkamai 51 ir 45 proc.), mažiausiai – Rokiškio rajone (16 proc.).

Gerti nitratais ar nitritais užterštą vandenį ypač pavojinga kūdikiams ir nėščiosioms

Toksiniam nitratų poveikiui jautresni yra vaikai, sergantieji infekcinėmis ligomis, taip pat sergantieji širdies ir kraujagyslių, kvėpavimo takų ligomis, anemija (mažakraujyste), senyvo amžiaus žmonės. Nitratai organizme virsta nitritais, kurie susijungia su kraujo baltymu hemoglobinu ir sudaro methemoglobina, kuris negali pernešti į audinius deguonies, todėl audiniuose vystosi deguonies badas. Kūdikių apsinuodijimas nitratais ir nitritais vadinamas methemoglobinemija arba „pamėlusių kūdikių“ sindromu. Kūdikiams atsiranda pykinimas, vėmimas, dusulys, pamėlsta oda ir gleivinės. Sunkiais atvejais atsiranda traukuliai, kūdikis gali mirti. Atkreipiame dėmesį, kad nitritais ir nitratais užterštas vanduo neturi specifinio skonio, kvapo ar spalvos. Šių cheminių medžiagų iš šulinio vandens nepavyksta pašalinti net virinant. Esant šulinio cheminei taršai, patariama nedelsiant ją išvalyti. Šulinio įrengimo ir

priežiūros saugos reikalavimai nustatyti Lietuvos higienos normoje HN 43:2005 „Šuliniai ir versmės: įrengimo ir priežiūros saugos sveikatai reikalavimai“.

